

Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ

ΝΑΠΟΛΕΟΝΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΙΟΥ

Διευθυντού Ύπουργείου Γεωργίας

Ἡ Θεσσαλία ἀπὸ Δασοπονικῆς πλευρᾶς ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Κατ' ἀρχὴν ἡ ὅλη δασικὴ ἔκτασις ἀνερχομένη εἰς 1.331.470 ἐκτάρια διοικεῖται ὑπὸ τῶν ἐννέα Δασαρχείων καὶ τοῦ ἑνὸς Δασονομείου (Σκοπέλου) ὅπερ ἀνήκει εἰς τὸ Δασαρχεῖον Βόλου.

Τὰ Δασαρχεῖα τῆς Θεσσαλίας κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Ἀγιάς, Ἄλμυροῦ, Βόλου, Ἐλασσόνος, Καρδίτσης, Καλαμπάκας, Λαρίσης, Μουζακίου, καὶ Τρικάλων.

Τὰ ὡς ἄνω Δασαρχεῖα ὑπάγονται εἰς τὰς δύο δασικὰς ἐπιθεωρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἔδραν, ἢ μὲν μία τὴν πόλιν τῶν Τρικάλων, ἢ δὲ ἑτέρα τὴν πόλιν τῆς Λαρίσης.

Ἡ ἔκτασις ἐκάστου Δασαρχείου καὶ ἡ κατανομὴ αὐτῆς κατὰ μορφὰς ἑδαφοπονικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐμφαίνεται ἀναλυτικῶς εἰς τὸν πίνακα 1.

Ἡ κατανομὴ τῆς ἐκτάσεως τῶν δασῶν τῆς Θεσσαλίας κατὰ μορφήν ἰδιοκτησίας, κατὰ Δασαρχεῖον, ἐμφαίνεται εἰς τὸν πίνακα 2.

Τὰ κύρια δασοπονικὰ εἶδη, τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὰ δάση τῆς Θεσσαλίας, ἐκ τῶν ὁποίων παράγεται τόσον ἡ τεχνικὴ ξυλεία ὅσον καὶ ὁ καύσιμος ξυλώδης ὄγκος, εἶναι: Ἐκ τῶν κωνοφόρων εἰδῶν: ἡ ἐλάτη, ἡ μαύρη πεύκη, ἡ χαλέπιος πεύκη, ἡ τραχεῖα ἢ λευκόδερμος πεύκη καὶ τέλος ἡ κυπάρισσος. Τὰ τελευταῖα τέσσαρα εἶδη προέρχονται κυρίως ἐξ ἀναδασώσεων τῆς τελευταίας εἰκοσαετίας. Ἐκ τῶν πλατυφύλλων εἰδῶν τὰ κυριώτερα δασοπονικὰ εἶδη εἶναι: Ἄπαντα σχεδὸν τὰ εἶδη δρυὸς (πλατύφυλλος, χνοώδης, εὐθύφλιος, ἀριά, ἄμισχος, ἔμμισχος κλπ) ἢ δξυά, ἢ καστανιά, ὁ πλάτανος, ἡ λεύκη, καὶ πληθώρα ἄλλων δασοπονικῶν εἰδῶν, ἅτινα φθύνονται μεμονωμένως ἐντὸς τῶν δασῶν ἢ τῶν δασοτεμαχίων (Πτελέα, Γαῦρος, Ἰτιά, Ὀστριά, Σφένδαμνος, Κουτσουπιά, Ψευδοπλάτανος κλπ.).

Ἡ κατὰ δασοπονικὸν εἶδος ἔκτασις τῶν δασῶν κατὰ Δασαρχεῖον ἔχει ὡς αὕτη ἐμφαίνεται εἰς τὸν πίνακα 3.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐτησία παραγωγή ἐκάστου Δασαρχείου εἰς τεχνικὴν ξυλείαν ἔχει σήμερον (ἔτος 1961) ὡς αὕτη ἐμφαίνεται εἰς τὸν πίνακα 4.

Τέλος ἡ κατ' ἔτος παραγωγή ἐκάστου Δασαρχείου εἰς καυσόξυλα ἔχει ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν πίνακα 5.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω πινάκων συνάγεται ὅτι τὸ ἔν τεταρτον περίπου τῆς συνολικῆς παραγωγῆς εἰς ξυλείαν παράγεται ἀπὸ τὰ δάση τῆς Θεσσαλίας.

Μάλιστα διὰ τῆς δι' αὐτεπιστασίας ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐκμεταλλεύσεως, τῶν περισσοτέρων δασῶν τῆς Θεσσαλίας (Καλαμπάκας-Καρδίτσης καὶ Λαρίσης) ἔχουν προστατευθῆ ἀπολύτως ὅλα τὰ δάση ἐκ λαθροῦλοτομιῶν, πυρκαϊῶν, βοσκῆς, ἐκχερσώσεων κλπ. καὶ συντελεῖται ἐντὸς αὐτῶν ὑπὸ τῆς Δασικῆς ὑπηρεσίας ἐν θαυμασίον ἔργον προστασίας, ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἀνεγεννήσεως τοῦ δάσους.

Τὰ ὑπὸ Κρατικὴν Ἐκμετάλλευσιν δάση ἔχουν διανοιγῆ διὰ πυκνοτάτου δικτύου δασικῶν δρόμων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξυπηρετοῦνται ὄχι μόνον αἱ μεταφοραὶ τῶν δασικῶν προϊόντων, ἀλλὰ καὶ ἅπαντα τὰ ἐντὸς αὐτῶν ὄρεινά χωρία. Κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν κατεσκευάσθησαν ὑπὸ τῆς Δασικῆς ὑπηρεσίας εἰς Θεσσαλίαν, καὶ μόνον, τετρακόσια περίπου χιλιόμετρα δασικῶν δρόμων, διὰ τῶν ὁποίων

ἐξυπηρετοῦνται ὅλα σχεδὸν τὰ ὄρεινά χωρία τόσον κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ὅσον καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα, διότι τελευταίως ἤρξατο ἡ σκυρόστρωσις τῶν ἐν λόγῳ δρόμων. Σημειοῦται ἐνταῦθα ὅτι εἰς τοὺς δασικοὺς δρόμους ἔχουν γίνεαι ἐπίσης δι' αὐτεπιστασίας διὰ τῶν δασολόγων ἅπαντα τὰ ἀπαραίτητα τεχνικὰ ἔργα (γέφυραι, τοῖχοι ἀντιστηρίξεως, ὄχετοι κλπ.).

Εἰς τὴν Καλαμπάκην λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950 ἐν σύγχρονον πριονιστήριον, ὅπερ ἐπεξεργάζεται ὑποδειματικῶς ἐτησίως ποσότητα ἐξ 8 - 10.000 κ.μ. στρογγύλης ξυλείας, διὰ τῆς ὁποίας καλύπτονται κυρίως ἀνάγκαι τῶν διαφόρων Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν. Τελευταίως τὸ πριονιστήριον τοῦτο συνεπληρώθη δι' ἑνὸς ξηραντηρίου, Ἀμερικανικοῦ τύπου, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ξηραίνηται, διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ξυλεία τόσον τῶν πλατυφύλλων ὅσον καὶ κωνοφόρων εἰδῶν.

Ἐπίσης εἰς τὸ χωρίον Περτοῦλι τῶν Τρικάλων λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 ἐν σύγχρονον πριονιστήριον τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐκπαιδεύονται οἱ φοιτητὰ τῆς Δασολογικῆς Σχολῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς φοιτησεῶς τῶν. Τὸ πριονιστήριον ἐπεξεργάζεται ἐτησίως 3 - 4 χιλιάδες κ.μ. στρογγύλης ξυλείας ἐλάτης, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τοῦ ὁμωνύμου δάσους Περτουλίου, τὸ ὁποῖον ἐπίσης ἀνήκει καὶ διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν λειτουργοῦν περὶ τὰ 18 μικρότερα ἰδιωτικὰ πριονιστήρια ξυλείας, τὰ ὁποῖα ἐπεξεργάζονται ἐτησίως 60.000 κ.μ. περίπου στρογγύλης ξυλείας. Ἐπίσης εἰς ὅλην τὴν Θεσσαλίαν λειτουργοῦν περίπου 130 ἰδιωτικὰ μικροξυλοβιομηχανία, ἐν ἐργοστάσιον παρκετοποιίας καὶ ἐν ἀμιστήριον δξυᾶς.

Εἰς Καλαμπάκην λειτουργεῖ ἀπὸ τριετίας ἐν ἐργοστάσιον ἐμποτισμοῦ τοῦ ξύλου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐμποτίζονται κυρίως στύλοι ΟΤΕ. Διὰ τοῦ ἐμποτισμοῦ τῶν στύλων ἐπαυξάνεται ἡ διάρκειά τούτων ἐν ὑπηρεσίᾳ κατὰ εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη. Οἱ στύλοι πρὸ τοῦ ἐμποτισμοῦ τῶν διέρχονται διὰ μηχανήματος, ὅπερ ἐκφοιῶναι καὶ λειαινὶ τούτους. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ στύλοι ἀποκοτῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν πληρομορφίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καθίστανται κατάλληλοι πρὸς ἐμποτισμόν. Τὸ ἐν λόγῳ ἐργοστάσιον ἰδρύθη ἐπίσης ὑπὸ τῆς Δασικῆς Ὑπηρεσίας.

Εἰς Θεσσαλίαν ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω Δασαρχείων λειτουργεῖ καὶ ἡ Δασοτεχνικὴ Ὑπηρεσία Θεσσαλίας, ἡ ὁποία ἔχει ἔδραν τὴν Λάρισαν καὶ ἡ ὁποία ἀσχολεῖται κυρίως μὲ ἔργα στερεώσεως τῶν ὄρεινῶν ἑδαφῶν καὶ ἀποσβέσεως τῶν χειμάρρων, ἅτινα διασφαλίζουν τὴν πεδινὴν περιοχὴν. Τοιαῦτα ἔργα γίνονται εἰς τὰς λεκάνας τῶν περιοχῶν Μουζακίου, Πορταϊκοῦ, Ἐλασσόνος, Καρδίτσης, Βόλου κλπ., ἐπὶ συνολικῆς ἐκτάσεως 3.000.000 στρεμμάτων περίπου.

Ὅμοιως εἰς τὴν περιοχὴν Θεσσαλίας λειτουργοῦν 16 ἐν συνόλῳ δασικὰ Κρατικὰ φυτῶρια, εἰς τὰ ὁποῖα παράγονται ἐτησίως ἀρκετὰ ἑκατομῦρια φυταρίων, κυρίως πεύκης, λεύκης καὶ ἐλάτης, διὰ τῶν ὁποίων ἀναδασοῦνται ἐτησίως ὑπὸ τῶν Δασικῶν Ὑπηρεσιῶν, διὰ φυτεῶσεων, 3 - 4 χιλιάδες στρέμματα ἀγόνων καὶ γυμνῶν ἑδαφῶν.

Εἰς τὴν κωμόπολιν τῆς Ἀγιάς, λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950 ἡ Μέση Δασικὴ Σχολή, εἰς τὴν ὁποίαν φοιτοῦν κατ' ἔτος 50 νέοι ἀπόφοιτοι Γυμνασίου ἐπὶ μίαν διετίαν. Οἱ ἐξερχόμενοι τῆς σχολῆς Δασοκόμοι εἶναι ἀριστοὶ καὶ πολῦτιμοι βοηθοὶ τῶν Δασολόγων Πτυχιούχων τῆς Ἀνωτάτης Δασολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Γενικότερον ἡ Θεσσαλία παρουσιάζει ἀπὸ Δασοπονικῆς πλευρᾶς ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ ἰδίᾳ ἡ ὄροσειρὰ τῆς Πίνδου ἀπὸ τῶν Ἀγρῶφων καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὴν περιοχὴν Καλαμπάκας-Γρεβενῶν καὶ Ἡπείρου ὅπου ἀναπτύσσονται τὰ κυριώτερα καὶ πλέον πολυξυλότερα δάση τῆς χώρας.

ΠΙΝΑΞΙ.

Συνολικῆς ἐκτάσεως καὶ κατανομῆς αὐτῆς κατὰ μορφὰς ἑδαφοπονικῆς ἐκμεταλλεύσεως

Ἐκτάσεις εἰς Ἐκτάρια

A/A	Δασικὴ Ἀρχὴ	Συνολικὴ Ἐκτασις	Δάσος	Μερικῶς Δασοσκεπῆ	Ἄλπικαι Ἐκτάσεις	Καλὴμένη Ἐκτασις	Ἄγωνα
1	Ἀγιάς	58.000	20.000	18.500	1.000	12.000	6.500
2	Ἄλμυροῦ	92.050	18.000	26.500	7.500	38.000	2.050
3	Βόλου	134.600	38.000	34.000	—	52.500	10.100
4	Ἐλασσόνος	150.000	23.000	82.000	5.000	36.000	4.000
5	Καλαμπάκας	165.000	58.000	35.500	33.500	24.500	13.500
6	Λαρίσης	317.000	9.000	90.000	9.000	204.000	5.000
7	Μουζακίου	102.500	14.000	19.500	57.500	7.000	4.500
8	Τρικάλων	121.800	25.000	18.800	16.500	47.000	14.500
9	Καρδίτσης	165.000	41.000	12.000	—	94.500	17.500
10	Σκοπέλου	25.520	19.500	1.000	—	4.000	1.020
Σύνολον		1.331.470	265.500	337.800	130.000	519.500	78.670

ΠΙΝΑΞ 2 Κατανομή έκτασης δάσους κατά μορφή ιδιοκτησίας

Έκτασεις εις Έκτάρια

Α/Α	Δασική Αρχή	Δημόσια	Κοινοτικά	Μοναστηριακά	Άγαθοεργών Ίδρυμάτων	Συνιδιοκτησία		Ίδιοκτησία	Σύνολον
						Όλοκλητος	Πλειόνων τών 3		
1	Άγιας	10.000	5.500	—	—	—	200	4.000	19.700
2	Άλμυροῦ	4.000	10.000	400	—	1.500	1.500	500	17.900
3	Βόλου	1.500	19.000	7.000	—	—	—	10.000	37.500
4	Έλασσόνος	19.000	1.000	500	—	1.000	500	50	22.050
5	Καλαμπάκας	23.000	8.000	6.000	—	15.000	2.500	3.000	57.500
6	Λαρίσης	6.500	1.000	15	120	1.000	60	200	8.895
7	Μουζακίου	4.000	8.000	6	—	—	1.500	10	13.516
8	Τρικάλων	12.000	7.500	500	—	2.000	1.000	1.000	24.000
9	Καρδίτσης	6.000	33.000	100	—	300	1.500	100	41.000
10	Σκοπέλου	200	3.500	2.500	10	5.500	500	7.000	19.210
Σύνολον		86.200	96.500	17.021	130	26.300	9.260	25.860	261.271

ΠΙΝΑΞ 3 Έκτασης των κυριωτέρων δασοπονικών ειδών κατά Δασαρχείου

Έκτασεις εις Έκτάρια

Α/Α	Όνομασία Δασαρχείου ή Δασονομείου	ΚΩΝΟΦΟΡΑ			ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ					
		Έλατη	Τραχεία Πεύκη	Μαύρη Πεύκη	Φυλλοβολ. Δρῦς	Όξυά	Καστανιά	Διάφορα Φυλλοβόλ.	Άειφυλλα Πλατύφυλ.	Γενικόν Σύνολον
1	Άγιας	230	—	—	8.000	5.300	10	300	7.300	21.140
2	Άλμυροῦ	545	—	—	11.000	1.250	10	—	7.000	19.805
3	Βόλου	—	300	—	3.000	11.400	1.200	50	21.000	36.950
4	Έλασσόνος	1.450	2.750	3.000	6.800	6.270	170	600	1.800	22.840
5	Καλαμπάκας	13.500	—	6.300	30.000	5.800	110	600	1.000	57.310
6	Καρδίτσης	6.650	—	—	21.500	75	850	1.200	2.800	33.075
7	Λαρίσης	1.150	50	300	1.500	3.200	900	260	1.500	8.860
8	Μουζακίου	6.000	50	—	3.500	1.250	500	400	2.000	13.700
9	Τρικάλων	15.000	—	—	4.800	1.570	250	2.100	700	24.420
10	Δασον. Σκοπέλου	—	—	—	—	—	—	—	14.500	14.500
Σύνολον		44.525	3.150	9.600	90.100	36.115	4.000	5.510	59.600	252.600

ΠΙΝΑΞ 4 Δασικής παραγωγής της Θεσσαλίας κατά δασικήν αρχήν εις τεχνικήν ζυλείαν (έτος 1961)

Όγκος εις Μ³

Α/Α	Δασικαί αρχαί Θεσσαλίας	ΚΩΝΟΦΟΡΑ			ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ						
		Έλάτης	Πεύκη	Σύνολον	Δρῦς	Όξυά	Καστανιά	Λεύκη	Λοιπά είδη	Σύνολον	Γενικόν Σύνολον
1	Άγιας	—	—	—	2.154	463	56	—	695	3.368	3.368
2	Άλμυροῦ	—	—	—	13	—	—	—	83	96	96
3	Βόλου	—	80	80	46	1.686	1.839	—	1.716	5.287	5.367
4	Έλασσόνος	115	694	809	419	250	—	9	10	688	1.497
5	Καλαμπάκας	18.681	3.590	22.271	817	7.032	27	10	951	8.837	31.108
6	Καρδίτσης	7.605	—	7.605	295	—	117	—	387	799	8.404
7	Λαρίσης	49	88	137	342	2.874	101	354	1.170	4.841	4.978
8	Μουζακίου	954	2	956	10	2.392	63	—	65	2.530	3.486
9	Τρικάλων	15.388	—	15.388	164	1.666	156	54	670	2.710	18.098
10	Σκοπέλου	—	71	71	—	—	7	—	6	13	84
Γεν. Σύνολον		42.792	4.525	47.317	4.260	16.363	2.366	427	5.753	29.169	76.486

ΠΙΝΑΞ 5 Παραγωγής καυσόξυλων κατά δασικήν αρχήν (έτος 1961) Βάρος εις τόννους

Α/Α	Δασική αρχή	ΚΑΥΣΟΞΥΛΑ	
		Έμπορίου	Άτελῶς συλλεγόμενα
1	Άγιας	13.000	15.000
2	Άλμυροῦ	4.000	2.000
3	Βόλου	17.000	28.000
4	Έλασσόνος	3.000	29.000
5	Καλαμπάκας	24.000	42.000
6	Καρδίτσης	8.000	51.000
7	Λαρίσης	23.000	15.000
8	Μουζακίου	1.000	14.000
9	Τρικάλων	2.000	30.000
10	Σκοπέλου	2.000	2.000
Σύνολον		97.000	228.000